

Stenogrammid

XIII Riigikogu, VII Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 02.05.2018, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Sünnitamisvõimalused Eestis

2. 13:09 Kodakondsuspoliitika

3. 13:17 Kultuuriministeeriumi sihtasutuste ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute remondivahendid riigi eelarvestrateegias alates aastast 2019

4. 13:26 Uue riigihalduse ministri kompetentsus

5. 13:36 Ministri huvid

6. 13:43 Väikeaktsionäride ja väikeinvestorite kaitse

7. 13:52 Pensionid

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Täiskogul viibib praegu 46 Riigikogu liiget. Vabariigi Valitsuse liikmetest on infotunnis peaminister Jüri Ratas, kultuuriminister Indrek Saar ja rahandusminister Toomas Tõniste. Annan iga teema arutelul võimaluse ühe lisaküsimuse esitamiseks, aga kõigepealt tänan fraktsioonide juhte ja Riigikogu liikmeid koostöö eest tänase infotunni ettevalmistamisel.

1. 13:01 Sünnitamisvõimalused Eestis

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsija on Mart Helme ja esimene vastaja peaminister Jüri Ratas. Mart Helme, palun!

13:01 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud peaminister! Teatavasti on sünnitusosakondade kavandatav sulgemine Põlvas ja Valgas ühiskonna väga tõsist vastuseisu leidnud. See on kohati isegi absurdini läinud, sest minu andmetel kavandatakse Valgas aktsiooni, et paigaldada sünnitushaigla juurde parkimisplatsile auto, kus hädalised sünnitada saaksid. Ka teie poolt ametisse kutsutav regionaalminister on öelnud, et sünnitada võib ka põllul. Kas te ei arva, et kõik see osutab ikkagi väga ebanormaalsele olukorrale, mis on maakondlike haiglate ja eelkõige sünnitusosakondade ümber kujunenud?

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Riigikogu liikmed! Hea küsija, aitäh küsimuse eest! Tõesti, sünnitusosakonna kohta on kahe haigla, nii Põlva kui ka Valga haigla nõukogu oma otsuse teinud. Võib-olla paar sõna statistikast. Põlva haiglas sündis 2006. aastal 306 ja 2016. aastal 236 uut ilmakodanikku, nii et –70, Valga haiglas sündis 2006. aastal 247 ja 2016. aastal 132, nii et siin on langus 115 sündi. Haigekassa tasus nende sünnituste eest Põlva haiglale üle 256 000 euro ning Valga haiglale üle 149 000 euro. Siia lisanduvad aparatuuri amortisatsiooni, ravimite ja meditsiiniliste vahendite kulud 150–200

eurot sünnituse kohta.

Nüüd nende osakondade sulgemisest. Ma olen ka ise käinud kohapeal Kagu-Eestis nii Põlvas kui ka Valgas, mõlemas haiglas. Ma olen öelnud, et minu meelest ei ole see õige, et selline teenus kaob. Loomulikult, peaminister ei otsusta tervise- või meditsiini aspekti, see peab jääma ikkagi professionaalide või, ütleme, meditsiinitöötajate pärusmaaks. Samas olen ma saanud nii Valga volikogu esimehelt kui ka Valga vallavanemalt kirja. Nad ütlevad, et nad soovivad, et sünnitusosakond jätkaks tööd. Ma olen öelnud, et mina olen siiralt valmis panustama sellesse, leidmaks rahalisi vahendeid, et sünnitusosakondi ei suletaks, kui nähakse võimalust, et see ei halvenda tervise- või meditsiini aspekti. Ma olen jätkuvalt sellel seisukohal. Minu meelest peaks neid diskussioone lähinädalatel kavandama ja parima võimaluse leidma.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme täpsustav küsimus, palun!

13:04 Mart Helme

Aitäh! Meediast on läbi jooksnud, et nende osakondade töö jätkamine ei ole tegelikult nii mõistusevastaselt kallis. Kui põhjendus on olnud see, et seal ei ole võimalik tagada kvaliteetset sünnitusabi, siis võib öelda, et loomulikult on see võimalik, kui leida vahendid ja leida ka arstid kas lisatasu eest või mingite muude stimuleerivate vahendite abil. Te ütlete, et teie ei saa otsustada. Aga kes saab otsustada? Kui Eesti Vabariigi peaminister ei saa otsustada, siis kes saab otsustada?

13:04 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Eks teil ole oskus tõlgendada vastuseid erinevalt. Jah, meditsiinilist otsust loomulikult peaminister ei tee. Kes saab otsustada? Need on Põlva haigla ja Valga haigla nõukogu, kes on teinud otsuse, et Põlva haiglas on see kuupäev 1. oktoober ja Valga haiglas 1. juuli.

Mida peaminister saab otsustada? Selle lubaduse olen ma andnud, et kui küsimus on rahalistes vahendites ja see otsus ei halvenda ema ega beebi terviseolukorda või ei tõsta nende ohtu seadmise riski ning seda ütlevad meditsiinitöötajad nii Põlvas kui ka Valgas, siis ma arvan, et lahendus tuleb leida. Ma olen täna olnud ühenduses mõlema haigla nõukogu liikmega, samuti Tartu Ülikooli Kliinikumi esindajaga. Nende väide on hetkel see, et Kagu-Eesti kolmes haiglas – me räägime Põlvast ja Valgast, aga tuleb rääkida ka Võru haigla sünnitusosakonnast, sest igal pool on sünnituste arv madalam, kui see oli mõni aasta tagasi – on see suurusjärg, mille nad välja toovad, umbes 600 000 eurot, haigla kohta siis 200 000 eurot. Kui see nii on ja kui nad ütlevad, et meditsiinilist tuge suudavad nad pakkuda kõrgemal tasemel, mitte samal tasemel kui täna, siis minu meelest tuleks valitsusliikmetel teha ühine jõupingutus ja need võimalused leida. Nagu ma ütlesin, mina olen selleks lähinädalatel valmis. Kui me räägime Valga haiglast, siis olles täna olnud selle haiglaga ühenduses, olen ma kursis sellega, et viimane günekoloog, kes iga päev ja ainult seal haiglas töötas, oma tööd seal suure tõenäosusega enam ei jätka. Nii et need otsused tuleb langetada, ma arvan, lähinädalatel, arvestades ka seda, et Valga haiglas on alati olnud kollektiivpuhkus.

13:07 Esimees Eiki Nestor

Monika Haukanõmm, palun!

13:07 Monika Haukanõmm

Tänan, härra juhataja! Väga austatud peaminister! Minu küsimus on natuke filosoofilisem, seda küll siiski sünnitusabi näite baasil. Kes ja kuidas teeb Eestis tervishoiupoliitilisi otsuseid ja juhib Eesti tervishoidu, kas haiglad, Sotsiaalministeerium, haigekassa, Vabariigi Valitsus? Kes ütleb, millised teenused peaks olema tagatud maakonna tasandil, millised võib-olla regionaalhaigla tasandil, millised üldse näiteks Tartu Ülikooli Kliinikumis? Te ütlete, et teie ei ole nõus selle otsusega, mille tegi Valga haigla nõukogu või ka Põlva haigla nõukogu. Tekibki küsimus, kes juhib ja kes ütleb, mis peab inimestele olema tagatud.

13:07 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Kui me räägime Kagu-Eesti haiglatest, konkreetselt Valga või Põlva haiglast (Võru haigla on ju sarnane näide), siis me teame, et 51% on Tartu Ülikooli Kliinikumi ja ülejäänud omavalitsuse omanduses. Kes neid otsuseid teeb? Vastus on see, et Põlvas ja Valgas teeb neid haigla nõukogu, nii nagu ka Võrus. Nõukogus on liikmeid nii Tartu Ülikooli Kliinikumist kui ka kohalikust omavalitsusest. Kui me räägime otsustest, siis need on ju eri tasandite otsused. Üks on rahaline otsus ning seda teevad haigekassa ja Tartu Ülikooli Kliinikum. Kui me räägime lisavahenditest, siis lisavahendeid näeb ette kas Tartu Ülikooli Kliinikum või teeb seda Vabariigi Valitsus erakorraliselt. Vabariigi Valitsus saab erakorraliselt eraldi teha ainult reservfondist. See eeldab, et valitsuses on selle otsuse tegemisel üksmeel või konsensus. Mina tõesti ei arva, et poliitikud peavad võtma siin vastutuse ja ütleva, et igal juhul peavad sünnitusosakonnad olema seal avatud. Me peame kõigepealt saama sisendi ikkagi haiglast või meditsiinipersonali käest. Mina saan tänase info kohaselt aru, et meditsiinipersonal mõlemas haiglas ja ka haiglate nõukogud ütlevad, et nad on valmis sünnitusosakondade tööd jätkama, aga küsimus on rahalise katte puudumises. See on see, ma arvan, mille üle tuleks debateerida, nagu ma vastasin ka eelnevale küsijale, lähinädalatel.

13:09 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:09 Kodakondsuspoliitika

13:09 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse peaminister Jüri Ratasele esitab Arto Aas. Palun!

13:09 Arto Aas

Härra peaminister! Väga kindla regulaarsusega seavad Keskerakonna valitsuse liikmed ja juhtivad figuurid kahtluse alla Eesti riigi julgeoleku-, keele- ja kodakondsuspoliitika põhialused. On kaheldud Eesti kuulumises NATO-sse, värske riigihalduse minister arvab, et vene keel peaks olema teine riigikeel, ja Yana Toom korraldab europarlamentis Eesti riiki halvustavaid üritusi, nõudes ka halli passi omanikele valimisõigust. See kõik ei ole kindlasti juhuslik. Ma küsin teilt kui peaministrilt ja Keskerakonna esimehelt, miks te lasete sellistel sõnavõttudel ja üritustel toimuda. Kas see on teie teadlik valik?

13:10 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile selle küsimuse eest! Tuleme siis teie kolme küsimuse juurde. Kõigepealt NATO. Ei, Keskerakond pole mitte kunagi seadnud kahtluse alla kuulumist NATO-sse. Vastupidi, mina olen teile siin Riigikogu ees öelnud, et Eesti peab minu meelest jätkama oma aktiivset liikmesust NATO-s, liikmesus ei pea olema passiivne. Praegune valitsus on minu meelest võtnud väga selgelt ja ka rahaliselt selle suuna, et lisaks välis teenistuse tugevdamisele tuleb tugevdada Eesti julgeolekupoliitikat ja kaitsepoliitikat. Mida see tähendab? See tähendab, et kui koalitsioon 23. novembril 2016 loodi, siis me otsustasime igal järgmisel kolmel aastal investeerida riigikaitseks lisaks 20 miljonit eurot. Kui me lõpetasime mõni nädal tagasi riigi eelarvestrateegia läbirääkimised aastateks 2019–2020, siis me pikendasime riigikaitseliste investeeringute programmi aastateks 2021 ja 2022, mõlema aasta kohta on ette nähtud 20 miljonit eurot. See on esiteks.

Teiseks, te tõite välja teise riigikeele. Põhiseaduse § 6 on jätkuvalt jõus, Keskerakond ei ole taotlenud ega hakka taotlema teist riigikeelt. Eestis on kõige ilusam, kõige kaunim ja armsam keel, see on eesti keel, ja see jääb Eesti ainukeseks riigikeeleks. Kui Reformierakond tahab selle ettepanekuga välja tulla, siis ma ütlen kohe ära, et meie seda ei toeta. Vastupidi, me toetame paremat riigikeeleõpet näiteks lasteaedades. Mul on hea meel, et riigi eelarvestrateegia näeb ette, et me läheme ka venekeelsetesse lasteaedadesse proaktiivselt eesti keele õpet pakkuma. Ma arvan, et see on väga õige suund. Nii et siin meie ja teie partnerlusest midagi välja ei tule. Ju meie diskussioon läheb edasi, kahjuks sai aeg hetkel otsa.

13:12 Esimees Eiki Nestor

Diskussioon läheb edasi. Arto Aas, palun täpsustav küsimus!

13:12 Arto Aas

Aitäh! Ma siiski tuletan meelde, et oma väidet, et NATO-sse kuulumine on viga, ei ole endine riigihalduse minister kahetsenud, vähemalt venekeelses meedias ta oma sõnu tagasi ei ole võtnud ja täna on ta väga kõrgel positsioonil, Keskerakonna peasekretär. Keskerakonna juhtimisel käib Tallinnas vene koolide kaitsmine, seda võib nimetada ka venestamispoliitikaks. Te olete millegipärast vastu üleminekule eestikeelsele õppele kõikides vene koolides. Nii et need näited olid teil ebaõnnestunud. Aga kui Yana Toom halvustab Eesti riiki Euroopa Parlamendis ja väidetavalt ei esinda seal teie seisukohti, olles ometi teie erakonna esindaja Euroopa Parlamendis, üks Keskerakonna kõige suuremaid häältemagneteid, siis mul on küsimus: kas te teete sellele otsustavalt lõpu või te arvate Yana Toomi Keskerakonnast välja?

13:13 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, austatud Arto Aas! Ma arvan, et teie olete oma erakonnas tõesti näinud sellist poliitilist kultuuri, et erakonna esimees käsib ja nii lähebki, mingeid muid diskussioone ei ole.

Ma ei jõudnud vastata teie esimese küsimuse ühele osale, mida te puudutasite ka teises küsimuses. Jutt on sellest nn petitsioonist, mis oli Euroopa Parlamendi tasandil arutelul, et halli passiga inimesed saaksid hääletada Euroopa Parlamendi valimistel. Ma ütlesin avalikult välja, et ei, ma ei pea seda õigeks. Ma arvan, et see ei ole üldsegi küsimuse juure või põhiprobleemi lahendus. Me peame Eestis suutma pakkuda lahendust nendele kodakondsuseta isikutele, keda on ca 80 000. Ma arvan, et see on Eesti jaoks probleem.

Te räägite eesti keele õppest koolides. Ma arvan, et see on hea asi, aga minu meelest tuleb teha samm edasi ja ambitsioonitaset tõsta. Ma kutsun ka Reformierakonda toetama tänase valitsuse plaani, et veel aktiivsemalt eesti keele õpet lasteaedadesse viia. Haridus- ja Teadusministeeriumil on siin ette nähtud kahte tüüpi vahendid. Esiteks, õpetajate palgavahendid venekeelsetes lasteaedades. Aga minu meelest on väga oluline, kui me räägime digiühiskonnast ja häid digitaalseid lahendusi pakkuvast riigist, et me suudame pakkuda ka just digitaalseid lahendusi eesti keele õppe jaoks lasteaedades. Ma kutsun üles Reformierakonda ja isiklikult teid, härra Arto Aas, toetama seda tänase valitsuse ideed. See on minu meelest õige samm selles suunas, et keeleõpet parandada.

Te rääkisite eelmisest riigihalduse ministrist. Ta andis, enne kui ta tagasi astus, oma selge kommentaari, et ta toetab Eesti liikmesust NATO-s. Aga tõesti, ta võttis poliitilise vastutuse, mitte nii nagu mõni Reformierakonna minister, kes on kuus või kümme kuud sellise konflikti küüsis olnud ja alles siis tagasi astunud. Poliitiline kultuur näeb ette, et vastutus tuleb võtta kiiremini, mitte kuude, vaid päevadega.

13:15 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Andres Herkel, palun!

13:15 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Kas teie eelmistest vastustest võib teha järelduse, et teie juhtimisel Eesti kodakondsuspoliitika ei muutu? Kuidas te kommenteerite siiski nende Keskerakonna esindajate väiteid, kes on öelnud, et keele- ja kodakondsuspoliitika muutmine on Keskerakonna eesmärk?

13:16 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Kui me räägime riigikeelest, siis see loomulikult ei muutu. Kui me räägime kodakondsuspoliitikast, siis ma olen seda välja öelnud ja ütlen tänagi, et minu meelest 80 000 mittekodanikku Eesti ühiskonnas on probleem ja see tuleb kuidagi lahendada. Ma toetan tõesti seda, et need inimesed järjest rohkem ja rohkem valiks Eesti kodakondsuse. Ma arvan, et see on Eesti turvalisuse, Eesti sisejulgeoleku ja välisjulgeoleku, aga ma julgen ka öelda, et Eesti ühtsuse küsimus. Mida rohkem on Eesti kodanikke siin Eestimaal, seda parem. Nii et selle nimel me kindlasti töötame edasi. Ma ei pea õigeks seda, et me anname jätkuvalt nn halle passe neile lastele, kes sünnivad. Ma arvan, et me peaksime leidma sellise võimaluse, et Eesti ei anna enam nendele noortele inimestele halle passe, vaid Eesti kodakondsuse. Nendele debattidele olen ma täielikult avatud.

13:16 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:17 Kultuuriministeeriumi sihtasutuste ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute remondivahendid riigi eelarvestrateegias alates aastast 2019

13:17 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on kultuuriminister Indrek Saarele. Krista Aru, palun!

13:17 Krista Aru

Aitäh, härra esimees! Austatud kultuuriminister! Riigi eelarvestrateegias on Kultuuriministeeriumi alla kuuluvate avalik-õiguslike sihtasutuste remondikuludeks alates aastast 2019, ma saan nii aru, igal aastal märgitud 2 miljonit eurot. Mida see 2 miljonit eurot sisaldab, mille põhjal see on saadud ja milliseid asutusi see peaks hakkama hõlmama?

13:18 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh, hea küsija! Kõigepealt tahan teid tunnustada, et te olete tutvunud riigi eelarvestrateegiaga väga põhjalikult ja leidnud sealt sellise esmapilgul võib-olla mitte kõige glamursema asja nagu remondifond, mis teiselt poolt on lähtealus selleks, et väga paljud meie kultuuriinstitutsioonid saaksid pikemas perspektiivis tegutseda. Probleem on olnud see, et senine riigi kinnisvarastrateegia on tulenevalt erinevatest ajaloo jooksul tehtud otsustest valdavalt eelistanud Riigi Kinnisvara AS-i portfelli koondatud kinnisvara. Sellele on alati tagatud olnud ka n-ö remondifond, mis on mõeldud selle jaoks, et riigi käes olev vara säiliks, riik käituks selle varaga heaperemehelikult, teeks õigel ajal vajalikke remonditöid, vaataks, et taristu oleks heas korras ja kõik asutused saaksid oma hoonetes tänapäevasel moel toimida. Sellist asja ei ole paraku olnud nendel sihtasutustel ja avalik-õiguslikel asutustel, mis on Kultuuriministeeriumi haldusalas. On 20 sellist sihtasutust, minu mälu järgi, ja kolm avalik-õiguslikku asutust. Seda ma kinnitan, et avalik-õiguslikke on kolm. See on tähendanud, et kui riik tahab teha mis iganes jooksvat remonti, mida üks hea kinnisvaraomanik, üks hea majaperemees alati peab planeerima, siis tuleb minna riigieelarvest täiendavalt raha küsima. Loomulikult on järjekord alati pikk ja see tähendab, et osa asju jäävad väga kaua aega tegemata. Õnneks me saime kokkuleppele ning ma olen väga tänulik kolleegidele, et nad sellega nõustusid. Esimene samm on tehtud. See ei ole kaugeltki mitte piisav selle jaoks, et riigi kinnisvara oleks perspektiivis heas korras, aga see on samm õiges suunas. Tõesti, nagu te ütlesite, see raha on arvatud baasi sisse, nii et 2019. aastal ja edasi on igal aastal praeguse teadmise järgi ette nähtud 2 miljonit.

13:20 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:20 Krista Aru

Aitäh, härra esimees! Aitäh, austatud kultuuriminister! Kas ma sain õigesti aru, et nüüd peaksid kolm avalik-õiguslikku asutust ja kõik sihtasutused kiiresti järjekorra moodustama, et sellele rahale pretendeerida? Kas näiteks vabaõhumuuseum, mis on ka küllaltki värske ja noor sihtasutus ja sooviks enda kasutusse saada Liberty kompleksi, peaks pretendeerima nendele remondivahenditele või näeb Kultuuriministeerium siin mingit teist lahendust?

13:21 Kultuuriminister Indrek Saar

Kui me räägime sihtasutustest, siis peame arvestama, et mitmel juhul on nende vara osaliselt RKAS-ile antud. Nii et tegelikult on seal juba tegemist rendisuhtega ja RKAS-il on olnud arvestuslikult alati olemas seesama remondifondi arvestus. Kui me võrdleme tänast summat sellega, milline võiks ideaalis olla see summa remondifondi jaoks, siis siin on mõningad nüansid. Esiteks, aastaid seda fondi üldse ei olnud. Väga paljudes majades on olukord palju kriitilisem, kui see oleks sellisel juhul, kui see remondifond oleks olemas olnud. Vaatame näiteks rahvusraamatukogu. Kui meil oleks 1990. aastate algusest peale olnud olemas remondifond, siis me võib-olla täna ei otsiks investeringuid. Täna seisus ei saa loota,

et me suudame kõik ära teha selle 2 miljoniga, mille peale on 23 pretendent oma erinevate hoonetega – see järjekord on ju tegelikult aastatega mõtteliselt juba ammu moodustunud –, ega maksa ette kujutada, nagu me oleksime võimelised seda suurusjärgus 50-miljonilist investeeringut, mida rahvusraamatukogu nüüdseks vajab, sellest remondifondist katma. Seda kindlasti mitte. Lisaks sellele peab remondifond ära katma 250 000 ruutmeetrit ja see 2 miljonit on kolm korda vähem sellest, mida me järgmiseks aastaks taotlesime. Ehk kui arvestada, et ruutmeetri hind oleks sama nagu RKAS-il, 24 eurot, siis see peaks olema 6 miljonit, mitte 2 miljonit. Kui jõuda ideaalini, milleni RKAS-i ja üldse kinnisvara puhul tahetakse jõuda, et see ei oleks mitte 1,5% kinnisvara hinnast, vaid 3%, siis see peaks olema kaks korda nii suur ehk 11 750 000 eurot. Siis me saaksime rääkida sellest, et ...

13:23 Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

13:23 Kultuuriminister Indrek Saar

... see on jätkusuutlik.

13:23 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:23 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea minister! Täna tutvustati riigieelarve kontrolli erikomisjonis RES-i, kus toodi iga ministeeriumi kohta välja *ca* neli prioriteetset valdkonda. Kultuuriministeeriumi all oli toodud välja spordiasutuste või spordihoonete investeeringuvajaduse realiseerimine järgmise nelja aasta jooksul. Kas te saate täpsustada, millisest summast on jutt, kui suur on riigi ehk Eesti maksumaksja panus *versus* Euroopa Liidu struktuurifondidest tulevad vahendid? Ma kujutan ette, et sinna alla kuuluvad ka regionaalsed spordiasutused ja -hooned. Mille alusel on neil võimalik seda toetust saada?

13:24 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh küsimuse eest! Kõigepealt, kui minna edasi selle remondifondiga, siis sinna alla käib kaks riigi sihtasutust: Tehvandi ja Jõulumäe. Need on kaks spordiobjekti, mida see remondifond otseselt puudutab. Meil ei ole veel, mis puudutab remondifondi, olemas mingit prioriteetsuse tabelit. See on värskest saadud otsus, mida me oleme tegelikult aastaid küsinud, et saaks selle tööga algust teha. Nagu ma ütlesin, see on kaugel sellest, mis oleks ideaal ja mis oleks pikas perspektiivis jätkusuutlik. Aga tänase teadmise põhjal me palume kõikidelt nendelt sihtasutustelt ja avalik-õiguslikelt asutustelt järgmise nelja aasta remondiplaani – ka nemad ei ole selleks ju kõik valmis, nad peavad oma asjad üle vaatama ja need plaanid esitama – selle jaoks, et jõuda sügisel võrdlusandmeteni, mille alusel saaks näha, kus on kõige põletavam situatsioon. See raha ei ole uute hoonete ehitamiseks või uute funktsioonide loomiseks mõeldud, see on olemasolevate hoonete heakorrastamiseks ehk remondiks mõeldud raha.

Ma arvan, et te võisite RES-i arutelul nimetada prioriteediks seda uut initsiatiivi, mis samamoodi riigi eelarvestrateegias kajastub. See on 600 000 eurot aastas iga järgmise nelja aasta jooksul, mis on mõeldud tervisespordikeskuste toetamiseks ehk selleks, et üle Eesti oleks olemas ühtlane, kõikides regioonides kättesaadav tervisespordiradade võrgustik. Meie mõte on minna appi kohalikele omavalitsustele ja mittetulundusühingutele, kes neid praegu haldavad. Me teame, et ametlikke terviseradu on Eestis üle saja. Kõiki neid ei jõua me kindlasti aidata, aga me püüame toetada niimoodi, et keskmiselt oleks igas maakonnas üks-kaks sellist, kus on alati, kui talvel vähegi miinust teeb, olemas lumi, ükskõik, kas lund siis sajab või mitte, et sa saad lapsele suusatamise selgeks õpetada, sa saad minna sinna rattaga sõitma ja tervisesporti tegema, jalutama, discgolfi mängima või mis iganes muid võimalusi on seal perekondlikult aega veeta.

13:26 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! See on väga tore. Aeg on läbi. Aitäh! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:26 Uue riigihalduse ministri kompetentsus

13:26 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse peaminister Jüri Ratasele esitab Jaak Madison. Palun!

13:27 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Hea peaminister! Ma loen alustuseks ette tsitaadi: "Aga kui tõsiselt mõtlen, siis selle töö käigus ma sain väga lihtsalt aru, et Valgas saab sünnitada rahulikult edasi, Eestis saab sünnitada ka põllu peal. 11 inimest Eestis sünnitab autos, selliseid asju juhtub kogu aeg." See on täna presidendi poolt ametisse kinnitatud uue riigihalduse ministri arusaam sünnitustingimustest Eesti väikekohtades. Kas see hakkabki ilmestama praeguse valitsuse poliitikat ja suhtumist regionaalpoliitikasse, vajadusse säilitada avalikke teenuseid väikekohtades? Kas see saabki uueks normaalsuseks, kuna teie olete ju isiklikult teinud Janek Mäggile ettepaneku asuda sellele väga vastutusrikkale ametikohale?

13:27 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija! Vastab tõele, et Vabariigi Valitsuse liikme töö on väga vastutusrikas ja see inimene kannab väga olulist vastutust. Seda ütleb ka ju tegelikult nüüd juba vähem kui tunni pärast siin teie palge ees antavas ametivandes valitsuse liige, kui ta ütleb, et kui ta asub täitma Vabariigi Valitsuse liikme kohustusi, on ta teadlik, et ta kannab selles ametis vastutust Eesti Vabariigi ja oma südametunnistuse ees. Samas vandes ütleb ta ju ka seda, et ta töötab pühalikult jääda ustavaks Eesti Vabariigi põhiseaduslikule korrale ja pühendada oma jõu eesti rahva heaolu ja tuleviku kindlustamisele. Ma arvan, et see on hästi tähtis, see ei ole lihtsalt paar lauset, mida valitsuse liige siin auväärt Riigikogu palge ees ette loeb.

Teiselt poolt see, millega te oma küsimust alustasite. Ta kirjeldas oma perekonna lugu, kindlasti ei olnud see mingi väärtushinnang Eesti regionaalpoliitikale või mingisugune hinnang, kuidas peaks asjad käima. Ma usun, et me mõlemad arvame seda, et sünnitusvõimalusi peab haiglates üle Eestimaa olema võimalikult laialdaselt. Mul on hea meel, et enne oli mul võimalus sellel teemal debateerida teie erakonna esimehe härra Mart Helmega. Minu meelest tuleb seda vaadata just teisipidi, kui teie küsisite. Tuleb vaadata, et kõik teenused ja kõik inimesed ei koonduks ainult Tallinnasse või Tartusse. Me peame vaatama, et teenused oleksid Eestimaal võimalikult laialdaselt kättesaadavad, et me panustaksime riigimajadesse ja töötajate väljaviimisesse näiteks Tallinnast, ka peakontorite väljaviimisesse Tallinnast. Regionaalpoliitilised meetmed on ka selle valitsuse jaoks, olgu see Ida-Virumaa programm ...

13:30 Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

13:30 Peaminister Jüri Ratas

... või Kagu-Eesti programm, ääretult olulised. Ma palun vabandust, härra esimees, et läksin ajast üle!

13:30 Esimees Eiki Nestor

Vabandus on vastu võetud. Jaak Madison, palun täpsustav küsimus!

13:30 Jaak Madison

Aitäh! Ma kindlasti kardan, et uus minister ei ole hästi aru saanud teie vaadetest, sest ta ütles "Aktuaalse kaamera" intervjuus väga selgelt, et tingimused jäävad jätkuvalt väga-väga heaks, isegi siis, kui Valgas ja Põlvas ei saa enam haiglas sünnitada, vaid ainult põllu peal. Ma kardan, et isegi sel momendil, kui ta teadis, et see vastutus talle tuleb, ta väga hästi ei adunud oma positsiooni ega vastutust. Seega, teie võite küll ühtemoodi aru saada, aga paraku tema sellest niimoodi vist aru ei saa.

Aga võtame ette teise tsitaadi, mis puudutab ääremaastumist ja maapiirkondade väljasuremist: "Aga seda ei ole võimalik muuta ainult poliitiliste otsustega, sest maailm kolib ka kõik suurtesse linnadesse ja see trend pole ainult Eestis, vaid kogu maailmas." Kas see on ka uus arusaam praeguses valitsuses, et vahet ei ole, me ei suuda poliitiliste otsustega niikuinii ääremaastumise tendentsi muuta? Seega, küsimus on, milleks on üldse vaja ministrit, kui ta ei saa seda olukorda muuta.

13:31 Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

13:31 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, väga austatud Riigikogu liige! Ma olen siin ka varem öelnud, et ärge kartke. See on halb, kui Riigikogu liige kardab. Te ütlesite, et te kardate. Mina igal juhul püüan kaasa aidata, et te ei kardaks. Ma ei tea, et mingi ohutase oleks Eestis tõusnud, ja teil ei ole mõtet karta. Püüame leida ühiselt lahendusi, nii nagu EKRE-ga ikka seda on võimalik teha, heas koostöö vaimus.

Kui me räägime nendest tingimustest, siis ma arvan, et selles mõttes ei tohi me vähetähtsustada näiteks Eesti kiirabi professionaalsust ja operatiivsust. Midagi ei ole teha, aga mõnikord on elus nii, et kui me helistame telefonile 112, siis on vaja, et väga kiiresti kas päästeteenistus, politsei või kiirabi reageeriks. Meditsiinilises valdkonnas on selleks reageerijaks loomulikult kiirabi. Mina tahan tunnustada kiirabiarste, kiirabibrigaade, kiirabiautode sohvleid, kes teevad seda tööd alati väga suures pingeseisundis ja tegelikult ei loe seal mitte minutid, vaid sekundid. Nii et tõesti, Eestimaal kiirabiteenus on, ma arvan, väga kõrge kvaliteediga. Kui me räägime veel kord sünnitustest, siis ma ütlesin, et sünnitusosakond peaks olema võimalikult paljudes Eestimaa kohtades, mitte ainult Tallinnas ja Tartus, vaid ka Kagu-Eestis.

Nüüd sellest, et maailm ja Euroopa Liit linnastuvad. Ma arvan, et ma ei eksi, kui ma ütlen auväärt Euroopa Liidu asjade komisjoni aseesimehele: Euroopas elab vist neli viiendikku inimestest metropolides või linnades. Ma arvan, et sellega ei tohi leppida. Vastupidi, me peame panustama elu võimalikkusesse linnast väljas. Paremad transpordiühendused, parem internet, parem arstiabiteenus – see on see, mille nimel me töötame iga päev.

13:33 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun!

13:33 Mart Helme

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Härra peaminister! Ei, meie ei karda siin midagi. Me oleme ainus erakond siin saalis, kes ei karda. Tulen tagasi küsimuse teema juurde. Tegelikult see haakub ka minu küsimuse teemaga, millega me täna infotundi alustasime. Te rääkisite poliitilistest otsustest ja ka eelküsija Jaak Madison rääkis poliitilistest otsustest. Minu küsimus on jällegi Valga ja Põlva kohta, aga kurjad keeled räägivad juba ka Võrust. Kui te ütlete, et nende otsuste langetamine on alama astme institutsioonide eesõigus, siis mina, vastupidi, ütlen teile, et nii tähtsad regionaalpoliitilised otsused on väga selgelt valitsuse tasandi poliitilised otsused. Kas te olete minuga nõus?

13:34 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma kõigepealt tänan, et me saime auväärt Riigikogu liikme Jaagu kartused koostöös maha võtta. See on oluline. Aitäh teile, et tulite ka appi, ma ei saanud nii lähedale minna kui teie.

Kui me räägime regionaalpoliitilistest otsustest, siis ma üldsegi ei vähetähtsustaks siin Riigikogu. Ma siiralt arvan, et Riigikogu on väga oluline partner, väga paljude teemade puhul tegelikult ka eestvedaja ja eestkõneleja, valitsus samamoodi. Kui küsimus on ainult regionaalpoliitilises otsuses, nagu Rukki kanali süvendamise puhul, siis ei saa olla nii, et seda ei kirjutata sisse näiteks riigi eelarvestrateegiasse. Tänapäev valitsus on selle sinna sisse kirjutanud. Loomulikult on see regionaalpoliitiline otsus, tuleb operatiivselt lahendus leida. Ma võin teile veel näite tuua, et see Saaremaa ja Hiiumaa küsimus oleks parlanksis: Kuressaare ja Tallinna lennuühendus. Loomulikult on see regionaalpoliitiline otsus ja siin on valitsus astunud väga konkreetset ja väga operatiivset samme, sest suuremat lennukit on Kuressaare ja Tallinna vahelisel liinil vaja. Edasi, kui te küsite regionaalpoliitiliste otsuste kohta. Näiteks seesama Ida-Virumaa programm. Palju on räägitud, midagi pole tehtud. Tänapäev valitsus tegi selle ära. Kagu-Eesti programm on tänase valitsuse uus initsiatiiv.

Tulen tagasi Põlva ja Valga juurde. Meditsiiniline otsus ei saa olla ainult poliitikute regionaalpoliitiline otsus. Mina mõtlen iga hetk sellele otsusele kaasa aidates selle peale, kas me suudame tagada piisava meditsiinilise taseme ja teenuse kvaliteedi, nii kvaliteetse personali kui ka aparatuuri, et kui midagi

läheb sünnitustegevuse käigus halvasti, siis ema ja vastne maailmakodanik, beebi, oleksid kaitstud. Ma arvan, et me leiame ühiselt parima lahenduse Kagu-Eestile, et see teenus sinna jääks. Ma usun sellesse ja ma töotan selle nimel.

13:36 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:36 Ministri huvid

13:36 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse peaminister Jüri Ratasele esitab Liina Kersna. Palun!

13:36 Liina Kersna

Aitäh! Austatud peaminister! Õigusteadlane Kari Käsper hindab, et suhtekorraldaja nimetamine ministriks ei ole kooskõlas Euroopa Nõukogu soovitustega, mille järgi ei tohiks poliitilisele ametikohale otse asuda inimene, kelle tegevuseks on olnud kellegi huvides poliitikute mõjutamine. Meie käitumispraktika on viimastel päevadel olnud selline, et ajakirjandus otseselt viitab korruptsiooniohtlikule olukorrale, teie hindate seda nii, et kui lobifirma ainuomanik on firma tegevjuhtimisest taandunud, siis ei ole korruptsiooniohtlikku olukorda, ning suhtekorraldaja ise soovitab ajakirjanikel avalike andmete baasil koostada nimekiri tema koostööpartneritest. Kuidas teile tundub, härra peaminister, kas selline käitumispraktika on läänelikule demokraatlikule ühiskonnale kohane?

13:37 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile, hea küsija! Soovin teile jõudu ja suur tänu selle küsimuse eest! Ma arvan, et see on oluline debatt. Üsna sageli me kuuleme Eesti ühiskonnas, et poliitikud on kuidagi sulgenud ringi, poliitika on väga suletud, millegipärast ei tule poliitikasse oma ala häid spetsialiste, tugeva juhtimiskogemusega, tugeva vabatahtliku töö panusega inimesi. Mul on väga hea meel, et mina tegin täna Eesti Vabariigi auväärt presidendile ettepaneku nimetada ametisse, punkt üks, proua Riina Sikkuti. Tegemist on väga hästi oma valdkonda, sotsiaalvaldkonda tundva inimesega. Ma tegin ettepaneku nimetada ametisse ka härra Janek Mäggi, kes on tõesti väga laialdaste juhtimiskogemustega erudeeritud inimene, kõrge haridustasemega, kes on palju panustanud vabatahtlikusse töösse. Mul on hea meel, et Vabariigi President allkirjastas selle ja oli minu ettepanekuga nõus.

Nüüd sellest, millele te vihjate. Ma arvan, et see on see avatuse aspekt. Avatus ja selgus on siin olulised. Kui jutt on härra Janek Mäggist, siis ta on öelnud, et ta taandab ennast ettevõtte juhtimisest, ta ei tegele enam ettevõtte juhtimisega. Ta on leidnud uue tegevjuhi ja minu meelest on see väga õige lähenemine, et piir on väga konkreetset vahele tõmmatud. Ma tean, et tal oli täna ka presidendiga sellel teemal juttu. Ta ütles, et kui ta ühel hetkel peaks otsustama, et ta läheb poliitikast ära, siis ta peab arvestama sellega, et ta ei saa kohe minna erakondi nõustama. Ta nõustus sellega täielikult. Minu meelest on need tähtsad seisukohad. Mõnikord juhtub ju nii, et siisamast saalist lähevad poliitikud näiteks suhtekorraldajaks. Ma tean ühte väga toredat poliitikut, kes oli teie erakonnas ja läks suhtekorraldusettevõttesse tööle. Mina küll ei ütle, et ta tegi valesti.

13:39 Esimees Eiki Nestor

Liina Kersna, täpsustav küsimus, palun!

13:39 Liina Kersna

Aitäh! Eks see ole väga märgiline, et te tõesti ei saa aru, kus kohas probleem on, hoolimata sellest, et ka president väga selgelt tõstatas selle probleemi. Aga Janek Mäggi on avalikkuses öelnud, et ta võtab ministriametit kui koolitust. Lisaks sellele on ta korduvalt kurtnud, et tema firmas puudub poliitikakogemusega töötaja, mistõttu on ta pidanud ka töödest loobuma. Nüüd ta siis läheb ministriametisse end koolitama, et tulevikus saada paremaid töid. Kuidas teile tundub, kuidas selline sõnavõtt mõjutab riigivallitsemise kuvandit?

13:40 Peaminister Jüri Ratas

Minule tundub, proua Liina Kersna, et te olete omandanud kõrgeima poliitilise pilotaaži selliste asjade kokkusõlmimisel. Isegi mina ei suuda nii mõelda nagu teie hetkel, aga loomulikult ei ole ma ka nii võimas. Mis ma tahan selle kohta öelda? Janek Mäggi on öelnud, et ta lõpetab ettevõtluse ning kui ta asub ministriks, siis ta tegeleb selle tööga vastutustundlikult ja panustab sellesse iga päev. See kohustus, see vastutus, mis on tema õlgadel, on suur. Te ühelt poolt ütlesite esimeses küsimuses, et see on kuidagi halb, kui ta on seotud suhtekorraldusega, teisest küljest ütlete, et näete, selline saamatu ettevõtte tal, et ei saanud ühtegi tööd. See vastab tõele, ta on ka minule öelnud, et on olnud mõned hanked erasektoris, kus ta on osalenud ja on pidanud ütleva, et ettevõttes pole endisi poliitikuid tööl. No see oli see minu näide, et mõnest erakonnast on ju läinud mõni poliitik korraldama avalikke suhteid ning on minu meelest teinud seda väga hästi.

Nüüd sellest koolitusest, millest te rääkisite. Eks iga päev elus ole ju õppetund. Homme me oleme alati targemad, kui me oleme täna. Minu meelest on vanarahva tarkus see, et väga tubli on inimene, kes õpib teiste vigadest, ja väga-vega tubli on inimene, kes suudab oma vigadest õppida. Eks me iga päev ju koolitame üksteist. Kui te arvate, et näiteks Riigikogu liige on kohe valmis või, ma ei tea, vallavanem või peaminister on kohe valmis, siis mina, olles ka ühe väikese omaavalitsuse juht olnud, ei saa küll öelda, et kohe esimesest sekundist ma teadsin kõiki teemasid. Ikka tuleb ennast kurssi viia. Minu meelest on igal juhul õigem hoida pigem natuke madalamat profiili ja mitte öelda, et ma tean kõike.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:42 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Ma jätkan ühte keskustelu, mis meil oli esmaspäeval arupärimisega seoses. See puudutas Est-Fori ja ministrite tegevust. Võttes nüüd tuld ka tuntud lobisti asumisest Vabariigi Valitsuse koosseisu, küsin teie käest, kas teie toetate lobitöö reeglite kehtestamist Vabariigi Valitsuse ministritele.

13:42 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Nii nagu vist vastasin teile arupärimisele vastates, vastan ka täna, et läbipaistvuse ja avatuse igasugust suurendamist ma igal juhul toetan. Ma pean seda õigeks. See oli vist eelmises koosseisus, kui ma ei eksi, siis 12. koosseisus, kui üks Riigikogu liige püüdis väga tugevasti tulla nende nn lobeerimisreeglitega siia Riigikogusse, Riigikogu täiskogu saali. Teda mingi edu saatis, aga kindlasti mitte selline, mida ta oli lootnud, kui ta selle dokumendi koostamist alustas. Aga ma arvan, et igasugune avatus, läbipaistvus ja konkreetsus on oluline. Seda ma kindlasti toetan.

13:43 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:43 Väikeaktsionäride ja väikeinvestorite kaitse

13:43 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus peaminister Jüri Ratasele tuleb Artur Talvikult. Palun!

13:43 Artur Talvik

Täna! Hea peaminister! Valitsuse ülesannete hulgas on ka ühiskonnas n-ö nõrgema poole kaitsmine. Vabaerakond oma tegevuses üritab seda iga päev teha ehk sellist õiglust ühiskonnas alles hoida. Minu küsimus puudutab väikeaktsionäride ja väikeinvestorite olukorda Eestis. Meil on olnud paar väga tuntud juhtumit, nn Telia väikeaktsionäride juhtum ja nüüd siis Swedbankis väikeinvestorite juhtum, Rumeenia maade ostu juhtum. Mida valitsus on teinud, et väikeaktsionäride ja väikeinvestorite olukord Eestis muutuks paremaks ja nad oleksid kaitstud suurpankade, suurkorporatsioonide ja mõne ettevõtte eest, kes ei taha kinni pidada nendest n-ö hea tava reeglitest?

13:44 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh selle küsimuse eest! Ma arvan, et see küsimus on väga õigustatud. See tegelikult laiemas pildis käsitleb ju Eesti ettevõtlus- ja majanduskliimat ning seda, kui atraktiivne on Eesti ja Eesti ettevõtluskeskkond investeringute tegemiseks. Vastates teie küsimusele, mida siis valitsus on teinud, ütlen, et mina käesoleva aasta märtsis kohtusin väikeaktsionäride ja väikeinvestorite esindajatega, kes tutvustasid oma muresid ja oma palveid seda probleemi lahendada. Väikeaktsionäride esindajatel olid mitmed ettepanekud, mis puudutasid asjaõigusseaduse ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muudatusi. Teemaga tegeleb tõsiselt Justiitsministeerium. Sellel kohtumisel oli ka justiitsminister ja sellel teemal olete ju ka teie, ma mõtlen Vabaerakonda, esitanud justiitsministrile arupärimise. Minister mõni kuu tagasi, 22. jaanuaril s.a, sellele arupärimisele vastas. Ministri kinnitusel on käimas ühinguõiguse revisjon ning selle käigus on antud ka ülesanne analüüsida vähemusaktsionäride õiguste kaitse tugevdamist ja teha selle kohta ettepanekuid. Eesmärk on see, et parimad riigi tsiviilõigusloomeekspertid pakuksid välja kogu süsteemi tervikuna parandavaid lahendusi. Äriseadustik ja kogu tsiviilvaidluste lahendamise süsteem on tervik ja seal tuleb silmas pidada mitut liiki tasakaalu, olgu selleks siis omandiõiguse kaitse või majanduskeskkonna funktsioneerimise eesmärgid. Minu teada peaks ühinguõiguse lõpprevisjon valmis saama 2020. aastaks.

13:46 Esimees Eiki Nestor

Artur Talvik, palun!

13:46 Artur Talvik

Täna! Ma mäletan seda vestlust justiitsministriga arupärimise arutamisel hästi. Seal jäi kahjuks kõlama see, et see analüüsimine ja toimekonna töö võtab aastaid aega, see lõpptulemus oli lükatud n-ö aastate taha. Teisest küljest jäi kõlama see, et üritatakse sisse tuua nn vahemehe staatust ehk luua jälle ühte riiklikku ametikohta. Meil on riiklikke ametikohti Eestis juba niigi väga palju. Aga ma tulen korra väikeinvestorite juurde ja konkreetset Swedbanki juhtumit juurde, kus oli ilmselgelt näha, et hoolsuskohustust oli rikutud. Missugused on need hoovad, kuidas nii suure ja olulise panga tähelepanu saaks ka valitsus juhtida sellele, et nad ei käitu meie suhtes õigesti?

13:48 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma arvan, et esimene hoob on see, et me usume, punkt üks, et ettevõtlussektor käitub ausalt ja vastavalt reeglitele. Punkt kaks, üks kõik peavad käituma vastavalt seadustele, mis selles riigis kehtivad. Punkt kolm, vaevalt, et te seda mõtlesite, aga kui me räägime pangandussektorist – see ei käi nüüd absoluutselt Swedbanki kohta, aga meil on olnud neid näiteid teistes pankades –, siis rahapesu kontrolli teevad ju kaks ametiasutust: Finantsinspeksioon ning Politsei- ja Piirivalveamet. Mida veel saaks teha? Ma arvan, et neid näiteid on suuremates ettevõtetes, mis toimetavad ka rahvusvaheliselt, veel olnud. Ma veel kord ütlen, et see ei ole selle pangaga seotud, neid on olnud teistes valdkondades. On olnud probleeme, et ei ole piisavalt väikeaktsionäride õigusi kaitstud. Minu teada on ka teatud kohtukaasusi sellel teemal, need vaidlused käivad. See on see, ma arvan, kõige olulisem põhimõte, et meil on võimude lahususe printsiip ja kohus siis lõpuks neid otsuseid teha saab. Aga seda, et teha süsteemi veel läbipaistvamaks ja paremaks, ma igal juhul toetan. Ma ei arva, et selle töö käigus me peaks taas kord bürokraatiat suurendama. Minu meelest ei tohiks see kindlasti olla selle lahenduse üks osa või eesmärk.

13:49 Esimees Eiki Nestor

Kristen Michal, palun!

13:49 Kristen Michal

Aitäh, hea esimees! Aitäh, hea peaminister! Selle viimase vastuse lõpust ma jätkangi. Hea majanduskeskkond, nagu te ise rõhutate, on riigi atraktiivsuse ja hea käekäigu osa. Kõiki kaasuseid ma kindlasti ühele joonele ei paneks, on vaidlusi, need käivad kohtus, aga see juhtum, millele Artur Talvik viitas, on avalikkuses palvinud tähelepanu just selle pärast, et suur institutsioon, mis pakub usaldust laiemalt kui ainult oma klientidele, võib-olla ka tulevastele klientidele, süsteemina tervikuna, ei ole võib-olla käitunud viisil, mis seda usaldust taasloob. Justiitsminister Reinsalu on öelnud, et lahenduseks oleks uue vahemehe või ombudsmani, st mingisuguse kalli ametikoha loomine. Minu küsimus teile ongi,

et milliseid lahendusi te näete. Kas teie arvates on asi nii hull, et me peaksime uue kalli ametikoha looma?

13:50 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija! Mul on siiralt hea meel, et me saame debateerida nendel teemadel, mis on seotud Eesti majanduskeskkonnaga, sest kahjuks te väga sageli nendel teemadel Riigikogus sõna ei võta, kui meil siin debatt on. Aga majandusteemade arutamine on minu meelest väga õige ja sellesse tuleb panustada. Me oleme viimastel aegadel tänu meie ettevõtjatele näinud päris tublit majanduskasvu. Minu meelest on see just Riigikogu liikmete, aga ka valitsuse kohus, et see majandustõus oleks võimalikult kestlik ja pikaajaline ning ka võimalikult kaasav, et ta jõuaks võimalikult paljude Eesti elanikeni. Teiega debateerides on mul alati hea meel. See on ju hea reklaam nii teile kui ka mulle ja varsti ma olen jälle teie Facebooki leheküljel selle videoga. Minu meelest tuleb ka siin tunnustada teie operatiivsust. Nagu ma ütlesin, ühinguõiguse lõppprevisjon peaks valmis saama 2020. aasta lõpuks. Te mainisite mingeid ametikohti. Ei, niimoodi ei tasuks üldse öelda. Kui on vaja mingeid ametikohti luua, siis tuleb see tõsiselt läbi kaaluda, aga minu meelest peaks esmane lahend olema see, et me ei suurenda bürokraatiat Eestis, vaid me liigume selle vähendamise poole.

13:52 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:52 Pensionid

13:52 Esimees Eiki Nestor

Seitsmenda küsimuse, kusjuures kuuenda küsimuse peaminister Jüri Ratasele esitab Monika Haukanõmm. Palun!

13:52 Monika Haukanõmm

Tänan, härra juhataja! Väga austatud peaminister! Käesoleva aasta alguses andis Keskerakonna peasekretär härra Korb välja lubaduse, et hiljemalt 2019.–2020. aastaks tõuseb pension erakorraliselt 100 euro võrra. Läks natuke aega mööda, te kiirustasite teda parandama ja ütlesite, et ei, pigem tõuseb pension 60 või 70 eurot. See lubadus on hirmkallis, see maksab suurusjärgus kuni 500 miljonit eurot. Meile sai eelmisel nädalal kättesaadavaks ka riigi eelarvestrateegia järgmiseks neljaks aastaks. Vaatasin huviga, kas me leiame selle numbri sealt seest. Ei leidnud. Miks seda siis sellisel juhul seal sees ei ole või oligi tegemist varakult antud katteta valimislubadusega?

13:53 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile, hea küsija! Teades, et te tunnete seda valdkonda läbi ja lõhki, pani mind võpatama teie hinnang meie eakatele, meie pensionäridele ja pensionitõusule, et see on hirmkallis. Ma loodan väga, et see, mida ma siit välja lugesin, ei tähenda, et te ei toeta seda. Mina arvan, et see ei ole mitte hirmkallis, vaid see on väga vajalik. See otsus, et Eesti keskmine vanaduspension ei tohiks olla madalam kui suhtelise vaesuse piir, tulnuks teha juba ammu. Tõesti, me oleme välja käinud ideid, nii nagu iga erakond. Ma usun, et ka Vabaerakond ju käib välja oma ideid valimisteks, mis tulevad 3. märtsil 2019. Jah, Keskerakond arvab, et pensionid peavad tõusma. Keskerakond arvab, et pensionide indekseerimisest ei piisa. Me oleme väga õnnelikud, et Eesti majandus ja Eesti elanikud on andnud selle võimaluse, et selle aasta aprilli alguses sai pensionitõus olla ca 7,6%. Kui me võtame selle aasta näite ja tööstaažiks 40–44 aastat, siis ma arvan, et pensionitõus oli 35–40 eurot. Jah, me oleme rääkinud, et see erakorraline pensionitõus pluss indekseerimine peab 2020. aasta 1. aprillist tähendama tõusu 100 eurot. See on see mandaat, mida me läheme küsima Eesti elanikelt nendel valimistel. Tõesti, kui me ütleme, et indekseerimine on 30 või 40 eurot ning kui liita kas 60 või 70 ja 30 või 40, siis see annabki kokku 100 eurot. Mina ütlen, et see on väga vajalik. Ma arvan, et see on väärtuspõhine lähenemine. Need inimesed on väga palju oma tööga Eesti riiki panustanud ja ma arvan, et me peame neile maksma võimalikult head pensioni.

13:55 Esimees Eiki Nestor

Monika Haukanõmm, palun!

13:55 Monika Haukanõmm

Aitäh! Lugupeetud peaminister! Te ei saanud minu küsimusest õigesti ja korrektselt aru. Ma ei väitnud, nagu pensionid oleksid meil piisavalt suured või need ei vajaks tõstmist. Kaheldamatult on meie pensionid väga madalad. 446 eurot, mis on keskmine pension, ei ole enam piisav, kui me mõtleme, mis toimub elukalliduse tõusuga, millele oleme kahjuks ka meie siin kaasa aidanud. Elu ei ole läinud odavamaks. Aga minu küsimus oli hoopis selles, miks see summa ei kajastu riigi eelarvestrateegias. Pikaajalised ja väga kallid lubadused – ma arvan, et 500 miljonit eurot aastas on kallid lubadused – ei kajastu riigi eelarvestrateegias. Ehk siis, kelle ja mille arvel on plaanis pensione tõsta, mis on väga ka vajalik?

13:56 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Kõigepealt, minu meelest on hea, et me oleme siin teiega ja ma usun, et ka laiemalt Vabaerakonna liikmetega ja teie valijatega ühel seisukohal, et pensionid ei ole Eestis piisavad ning neid on vaja tõsta. Mina isiklikult ja minu erakond oleme sellel seisukohal, et selliste põhimõteteliste muudatuste Eesti ühiskonnas tegemine, punkt üks, vajab avalikku debatti, punkt kaks, see vajab konkreetset katteallikat, punkt kolm, see vajab ka analüüsi. Minu meelest on parim aeg enne 3. märtsi debateerida ja öelda välja, mis on erakondade seisukohad. Kui Vabaerakond on ka asunud toetama meie seisukohta pensionide tõusu kohta, siis minu meelest on see suurepärane ja me saame kindlasti teha ühist tööd selle nimel.

Teie hinnang pensionide erakorralise tõusu maksumusele – te ütlesite, et see on 500 miljonit eurot – ei pea paika. Kui me räägime erakorralisest pensionitõusust pluss indekseerimisest (erakorraline tõus on 60–70 eurot kuus ja lisaks on indekseerimine, mille tõttu pension tõuseb 30–40 eurot), siis see suurusjärg on 200–250 miljonit euro, nii et see maksumus on väiksem. Kui te küsite, kust see raha tuleb, siis ma ei tea, et keegi oleks mõelnud välja teist kohta, kust raha riigieelarvesse tuleb. See tuleb Eesti elanike käest, Eesti maksumaksjate käest, Eesti ettevõtluse käest, see tuleb meie ekspordi suurenemise tõttu. See on põhjus, miks ma vastasin väga austatud Riigikogu liikmele härra Michalile, et majanduskeskkonnaga tuleb tegeleda, et majanduskasv oleks jätkusuutlik. Nii et eks see Eesti riigieelarvest tuleb ja tuleb neid vaidlusi pidada. See, et meil on selles küsimuses ühisosa, on väga tore.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Infotunni viimase küsimuse esitabki mainitud Riigikogu liige. Palun, Kristen Michal!

13:58 Kristen Michal

Aitäh, hea esimees! Hea peaminister! Jüri Ratas, te lähete Keskerakonna esimehena, peaministrina ja selle valitsuse juhina ajalukku. Teie valitsus on esimene valitsus, mis hakkas Eesti pensionäride pensione vähendama. Töötavate pensionäride pensionide kõrgem maksustamine on üdini vale. Kogenud töötajaid vajatakse majanduses, inimestel on oskusi olla aktiivne ja kui nad panustavad ka maksukassasse teiste pensionide jaoks, siis on see igati väärikas ja kohane tegevus. Mul on teile lihtne küsimus: millal koalitsioon asub toetama Reformierakonna ettepanekut tühistada töötavate pensionäride kõrgem maksustamine?

13:59 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile küsimuse eest! Seda, kes läheb ajalukku ja kes mitte, ei oska mina tõesti hinnata. Ju ka teie lähete oma tegudega, nende heade tegudega ajalukku, ma väga loodan. Aga tõesti on meie soov olnud pensionäride olukorra parandamine. Me oleme toonud Riigikogu palge ette ka pensionireformi muudatused. Mis see tähendab? Kui me räägime sellest, kui suure protsendi moodustab vanaduspension keskmisest palgast, siis hetkel on see 29%. Kui me ei teeks seda pensionireformi, mis on nüüd teie palge ees, siis 2050. aastal oleks miinimumpalka teeninud inimese pension 21% protsenti keskmisest palgast, tänu sellele reformile hakkab see olema 29%. Ma võin tuua teile järgmise näite. Keskmist palka teeniva inimese protsent on praegu 34, kui me reformi ei teeks, oleks see 2050. aastal 36% ja pärast reformi hakkab see 2050. aastal olema 41%. Võtame ühe näite veel. Kahekordset

keskmist palka teenival inimesel on praegu see protsent 41, pensionireformita oleks see 2050. aastal 59%, aga pärast pensionireformi oleks see suurusjärgus 62%. Prognoos kehtib 40 aastat täiskohaga töötamise korral, esimene ja teine samm kokku. Selles mõttes on pensioniteemadega edasimineku siin Riigikogus, mille kohta ka teie küsisite, ääretult oluline. Ma kutsun teid üles pensionireformi igal juhul toetama.

14:00 Esimees Eiki Nestor

Aitäh, peaminister Jüri Ratas! Aitäh, kultuuriminister Indrek Saar! Aitäh ka rahandusministrile! Palun vabandust, et talle küsimusi ei olnud. Infotund on lõppenud.